

Posudek vedoucí diplomové práce Kryštofa Edera Narativní způsoby současných českých debutů

Ústav české literatury a komparatistiky, FF UK, studijní obor komparatistika

Cíl práce, její účel a směřování

Diplomová práce Kryštofa Edera je sondou do prostoru současné české literatury. Téma této práce bylo motivováno soustavným zájmem diplomanta o otázky soudobé české prózy a o dění v soudobé literární kultuře, myslím, že zájem je patrný i z textu předložené diplomové práce. Autor se soustředí na 9 vybraných debutů, které byly vydány mezi lety 2014 – 2017 a jejichž autoři byli narozeni na konci 70. let nebo počátkem 80. let 20. století. Generačně se tedy jedná o literáty, kteří svou prozaickou prvotinu publikovali přibližně kolem třicítky. Debuty, kterým Kryštof Eder věnuje pozornost, jsou konkrétně tyto: *Pálenka* Matěje Hořavy, *Spoušť* Sára Vybíralové, *Do tmy* Anny Bolavé, *Anežka* Viktorie Hanišové, *Augustin Zimmermann* Zuzany Kultánové, *Stvoření* Eugena Lišky, jr., *Malinka* Dity Táborské, *Do vnitrozemí* Vladimíry Valové a *Lapači prachu* Lucie Faulerové.

Cílem práce je nejen tyto debuty prezentovat, analyzovat a interpretovat, ale také zasadit je do širšího kontextu soudobého literární dění a diskusí o literatuře. Literárněkritický kontext je mimo to širěji reflektován, jako spojnice, která prochází celou prací, je možné chápat tendence k diskusi o mainstreamové literatuře, která se v našem prostředí, jak uvádí Kryštof Eder, začala výrazněji rozvíjet od roku 2015.

Metodologie

Práci tvoří kapitoly pojednávající o jednotlivých titulech, jejich analýza je založena zejména na rozboru vypravěčských postupů, témat nebo výrazných žánrových rysů. V rámci jednotlivých pojednání Kryštof Eder vede dialog i s recenzemi a kritikami próz, přitom mu nejde o komplexní zmapování obrazu recepce, ale snaží se poukázat na některé rysy, příp. výrazné teze, jež dále rozvíjí nebo s nimiž polemizuje. Diplomant vede s recenzenty dialog, nepřijímá uvedená tvrzení jako hotové teze, ale podnětně jako příspěvky do utvářející se diskuse.

Jednotlivé „případové studie“ jsou pak zasazeny do širšího rámce prostřednictvím úvodu k situaci v současné literatuře a k závěrům, které vyplývají nejen z komparace mezi analyzovanými debuty, ale i jinými tituly soudobé české prózy. Z těchto kontextových partií

je zřejmé dobrá orientace autora v kontextu současné české prózy i schopnost jednotliviny srovnat, ale i uvést do souvislostí.

Práce s odbornou literaturou

Zvolená odborná literatura se snaží reflektovat dostupné zdroje k otázkám současné literatury, přitom její velkou část ze zřejmých důvodů tvoří recenze, diskuse nebo kritické ohlasy k vydávaným prózám. Ač cílem práce nebylo mapovat kritickou recepci v úplnosti, myslím, že ze soupisu použité literatury je patrné, že recenze nejsou vybírány a čteny jako izolované hlasy, ale že se autor snažil o komplexní pohled.

Styl a prezentace

Text předložené diplomové práce představuje text velmi čtivý a je to text, který nejenže vede dialog s recenzenty, ale je také sám další pobídkou k dialogu o charakteru současné české prózy a zejména o její reflexi.

Ze sledování recenzí formuluje Kryštof Eder závěry o soudobém literárněkritickém prostředí nebo o postupech recenzí, mezi ně patří např. paratext jako interpretační klíč k textu, vytváření opozice mezi prózami tzv. sdělnými a arteficiálními a pojmenování rysů diskuse k problematice „středního proudu“ současné literatury. Na základě čtení próz jsou pak načrtnuty spojitosti próz, jsou jimi např. téma (převaha soukromých dramát odvíjejících se buď introspektivně, nebo jako problém mezilidských vztahů), vypravěčské (typ nespolehlivého vyprávění) nebo typ současné povídky.

Jako nejodvážnější, ale i nejzdařilejší hodnotím ty pasáže, v nichž se autor snaží zasazovat prózy do širších souvislostí a klást si nad nimi otázky obecnějšího rázu. Ukazuje se v nich autorova schopnost zobecňování a dovednost pojmenovat jevy, které z jeho způsobu sledování, vyplývají. Pochopitelně lze s některými tezemi polemizovat, ale to je myslím znakem dobrého a kvalitního výkladu.

Diplomovou práci Kryštofa Edera velice ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze 1. 9. 2020

Mgr. Andrea Králíková, Ph.D.